

Φάρος

ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ 2026

ΤΕΥΧΟΣ #08

ISSN: 2585-3740

Λογοτεχνία, Φωτογραφία & Πάρος | Περιοδική Έκδοση Γραμμάτων και Τεχνών

Φάρος

Φάρος

Ομάδα έκδοσης/γπεύθυνου γλης
Ματίνα Αναγνωστοπούλου
Γιάννης Γεωργούσης
Νίκος Ευστρατίου

Σύνταξη-Σελιδοποίηση
Ματίνα Αναγνωστοπούλου
Νίκος Ευστρατίου

Γραφιστική επιμέλεια
Νίκος Ευστρατίου

Φωτογραφία εξωφύλλου
Νίκος Ευστρατίου

Λογότυπο
Λαυρέντης Χωραΐτης

Επιμέλεια προεκτύπωσης
Ματίνα Αναγνωστοπούλου
Γιάννης Γεωργούσης
Νίκος Ευστρατίου

Ιστοσελίδα περιοδικού
<https://faros-zine.com>

Ηλεκτρονικό ταχυδρομείο
info@faros-zine.com

Κατηγορία εντύπου
Περιοδική Έκδοση
Γραμμάτων και Τεχνών

Ταχυδρομική διεύθυνση
Παροικιά-Πάρος
84400
Κυκλάδες

Εκτύπωση-Βιβλιοδεσία
PRINT DAY
ΓΡΑΦΙΚΕΣ ΤΕΧΝΕΣ
Αππιανού 4 & Τερπάνδρου 27
Περιστέρι, 12 131

Για το τεύχος συνεργάστηκαν:

Ματίνα Αναγνωστοπούλου, Γιάννης Γεωργούσης,
Νίκος Ευστρατίου, Ελευθερία Ζέλκα, Μαριαλένα
Ηλία, καρφίτσα, Λαγόψαρο, Μάντη Λυκερίδου,
Έμμα Μπαρμπαραήγου, Γιώργος Μποϊτσούν, Κίκα
Πετρινώλη, Βασιλεία Ταλόγλου, Σοφία Τσουλάφ,
Δημήτρης Χανιώτης.

φωτογραφία: Σοφία Τσουλάφ

περιεχόμενα

- 04 Editorial
- 05 Κοινωνικό μήνυμα
- 06 Δικτατορία του χιονιά
- 07 Σιωπηλοί εραστές
- 08 Κάποιο απόγευμα
- 09 haiku & φωτογραφία
- 10 Φωτογραφική γωνιά
- 14 Το καντήλι και το private
- 22 Το κύμα
- 24 Φωτογραφία
- 25 Χαραμάδες
- 26 Υπαρξιακό
- 28 «Ζει ο βασιλιάς Αρχίλοχος;»
- 31 Ρίμ & φωτογραφία
- 32 Φωτογραφία

Ο Φάρος διατίθεται δωρεάν.
Επιτρέπεται η αναπαραγωγή ολόκληρου ή μέρους του περιοδικού, μόνο με αναφορά της πηγής. Τα κείμενα εκφράζουν την άποψη των εκάστοτε υπογραφόντων και όχι του περιοδικού στο σύνολό του. Η ομάδα έκδοσης του Φάρου δεν φέρει ευθύνη για την ορθογραφία των κειμένων.

Editorial

Κάτσε. Κερνάω φραπεδάκι. Αχτύπητο.
Πικρό. Δηλητήριο.
Με μια δόση σιωπής εδώ και εκεί και μια εσάνς αδικίας.
Δικαίωμα μου είναι άλλωστε.
Διαφωνείς;
Δεν με ενδιαφέρει, λέει με τον γνωστό υποτιμητικό τρόπο.
Κάνω ό,τι θέλω, όποτε θέλω.
Απλά γιατί μπορώ.
Εσύ όμως όχι.
Δεν είσαι γόνος, δεν έχεις πλάτες, δεν γλείφεις τις ποδιές τους.
Είσαι έρμαιο στις ορέξεις τους.
Γρανάζι, ένα αναλώσιμο τίποτα για
την κρεατομηχανή που θα σε ξεράσει με την πρώτη ευκαιρία.
Τρίβουν ήδη τα χέρια τους.
Πάντως φίλε μην αγχώνεσαι, το φάντασμα που πλανιέται από
πάνω μας δεν είναι του κομμουνισμού.
Είναι το άλλο, που θέλει να συνηθίσεις στην εικόνα να
έρχονται τα φέρετρα με τις ευρωπαϊκές σημαίες πάνω.

Μυρίζει σαπίλα...

ΔΗΚΕΟΣΙΝΗ έγραφε το πανό...
Προαπαιτούμενο για οτιδήποτε άλλο...

Πότε θα πάρουμε τις ζωές μας πίσω;

Λαγόψαρο

...ακολουθεί κοινωνικό μήνυμα...

φωτογραφία: Νίκος Ευστρατίου

Δικτατορία του χιονιά

της Ελευθερίας Ζέλκα

Το Παγωμένο Πνεύμα
άπλωσε την ασήκωτη ελαφροσύνη του
σ' όλο τον κάμπο σαν ομίχλη.
Ξεδίπλωσε το πουπουλένιο πάπλωμά του
και επιβάλλοντας τον νόμο της σιωπής
απαίτησε να κοιμηθούνε όλοι γρήγορα.
Και προσοχή! Μην ενοχλεί ο ένας τον άλλον!
Σκαντζόχοιροι και σκίουροι σε λήθαργο
μακάριο είχαν πέσει ήδη.
Ντύθηκαν τα λευκά και δαντελένια νυχτικά τους
οι λεύκες, τα καλάμια και τα βούρλα
και παριστάνουν τους υπνωτισμένους υπηκόους.
Επιδεικνύοντας τα ναρκωμένα τους στελέχη
κοιτούνται μεταξύ τους συνωμοτικά
και οι ματιές τους σαν να λένε:
«Ακόμα λίγη υπομονή και θα περάσει».

φωτογραφία: Νίκος Ευστρατίου

Σιωπηλοί εραστές

της Βασιλείας Ταλόγλου

Μέσα στη νύχτα
Δεν μιλούν, δεν γελούν
Μόνο αφουγκράζονται τη σιγαλιά και το σκοτάδι
Φοβούνται το πρώτο φως της μέρας
Γιατί τότε θα διαλυθούν
Σαν φαντάσματα του παραμυθιού
Σιωπηλοί εραστές μέσα στη νύχτα
Τότε ζουν, τότε υπάρχουν
Κρύα πλάσματα της νύχτας
Είναι βρικόλακες
Είναι αρπακτικά
Τότε ζουν, τότε αναπνέουν
Και αν τους συναντήσεις
Μέσα τους διαβάζεις
Γιατί διαλύονται την ανατολή
Μέσα στη νύχτα μόνο ζουν και αναπνέουν
Υποχθόνια πλάσματα του Κάτω Κόσμου

φωτογραφία: Κίκα Πετρινώλη

Κάποιο Απόγευμα

του Γιώργου Μπούτσούν

Μεσημέρι. Μια παρέα τριών ατόμων κάθεται σε ένα τραπεζάκι να πιουν ένα καφέ. Η κοπέλα της παρέας, μια στρουμπουλή κοπέλα με πλούσια μαύρα μαλλιά και -υπερβολικό θα έλεγε κανείς- βάψιμο, παίρνει μια ζεστή σοκολάτα σε μεγάλη κούπα. Μάλλον θα πάρει και μια δεύτερη μετά, της αρέσει πολύ άλλωστε. Ο ένας άντρας της παρέας, μυώδης με άγρια χαρακτηριστικά, παίρνει ένα ενεργειακό ποτό. Του αρέσει να είναι σε εγρήγορση. Ο άλλος άντρας της παρέας, αδύνατος με χλομό πρόσωπο και μαύρα ρούχα που μοιάζει λίγο γκοθάς παίρνει ένα φρέντο σκέτο.

«Πω, ρε παιδιά, πέρασε κιόλας ένας χρόνος από τότε που τα είπαμε» είπε ο μυώδης.

«Πραγματικά, απορώ γιατί δεν το κάνουμε πιο συχνά» σχολίασε η κοπέλα, «δεν χορταίνω την παρέα σας! Πώς πήγε η χρονιά σου μεγάλε;»

«Αφού το ξέρεις, ήταν τέλεια! Μετά από εκείνον τον μεγάλο πελάτη που απέκτησα πέρσι τον χειμώνα, φέτος απέκτησα έτσι ξαφνικά άλλον έναν από το πουθενά. Είχα υποψίες ότι θα με διαλέξει κάποια στιγμή, αλλά όχι τόσο γρήγορα. Σε έφτιαξα και εσένα πάντως κοπελιά. Μόλις τελειώσουμε, θα φας καλά και εσύ», χαμογέλασε ο μυώδης.

«Ναι, ναι, ανυπομονώ! Θα είναι τέλεια! Εσύ γιατί δεν μιλάς; Τόσες δουλειές έχεις εξαιτίας μας» έκανε με μια μικρή ενόχληση η κοπέλα στον χλομό φίλο της.

«Γιατί πιστεύω ότι κάποια στιγμή, θα καταλάβουν όλοι ποσό κορόιδα τους πιάνουμε» απάντησε με σοβαρότητα ο χλομός άντρας.

«Μια ζωή το ίδιο λες, αλλά κάθε χρόνο τα πάμε όλο και καλύτερα, είμαστε αχτύπητη ομάδα» απάντησε η κοπέλα, παραγγέλνοντας ταυτόχρονα τη δεύτερη σοκολάτα που της άρεσε τόσο πολύ.

Αφού έκατσαν και τα είπαν λίγο ακόμα, η Απληστία, ο Πόλεμος και ο Θάνατος έφυγαν για να συνεχίσουν τις επικερδείς δουλειές τους.

A Haiku for Karma

I hear your footsteps
Your four legs and thousand hearts
Love of a lifetime

Haiku και φωτογραφία: *Κίκα Πετρινώλη*

Φωτογραφική Γωνιά

Τάξη

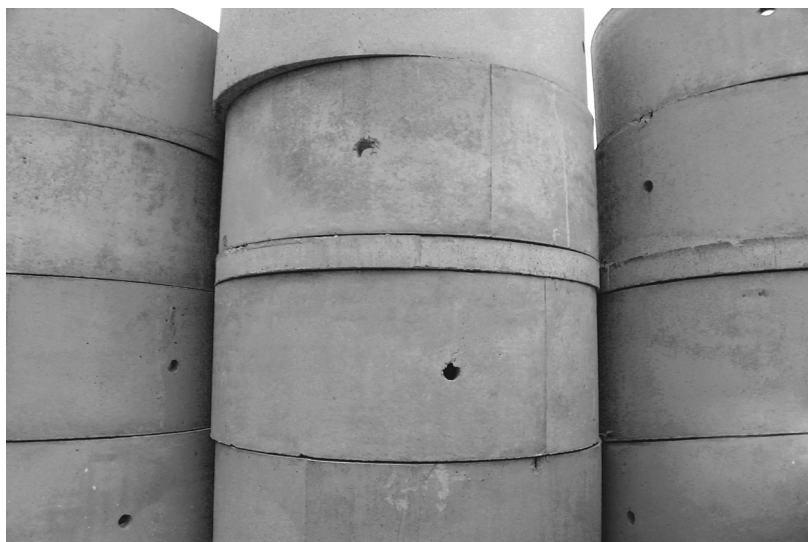
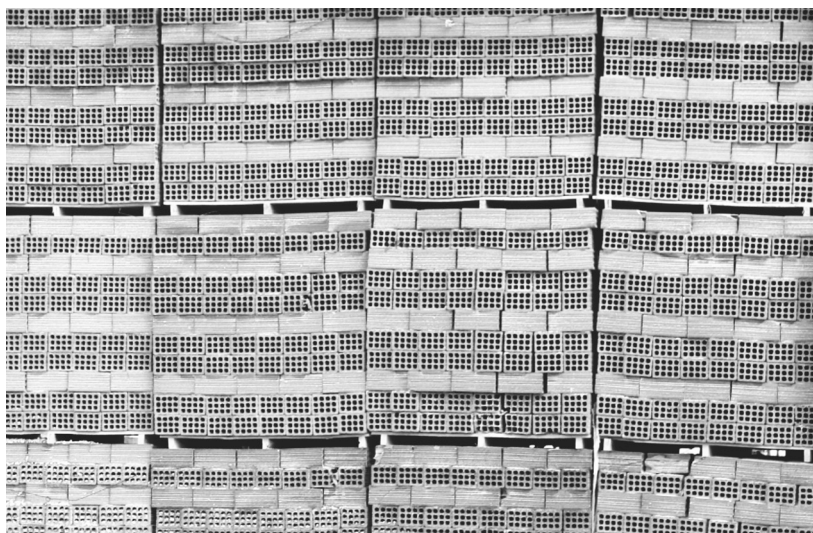
της Ματίνας Αναγνωστοπούλου

Υλικά στοιβαγμένα και στοιχισμένα· φόρμες επαναλαμβανόμενες· κάθε στοιχείο στη θέση του. Μια καθημερινή τάξη πραγμάτων που περνά σχεδόν απαρατήρητη, ωστόσο μας καθρεφτίζει: η παραγωγή, η κατανάλωση, η απουσία.

Ο ένας δίπλα στον άλλο, απαθείς και αμέτοχοι, με τα κενά μας στο κέντρο, το βάρος που σιωπηλά σηκώνουμε - μια δομή που δεν αφήνει χώρο για το απρόβλεπτο.

φωτογραφία: Έμμα Μπαρμπάρηγου

φωτογραφία: Δημήτρης Χανιώτης

Το καντήλι και το private

Συνέντευξη και φωτογραφίες: *Νίκος Ευστρατίου*

Επιμέλεια: *Ματίνα Αναγνωστοπούλου*

Η κ. Ζαννέτα Σωμαρίπα μιλάει αργά, σαν να ζυγίζει τις λέξεις μία μία. Όχι από δισταγμό, αλλά γιατί κουβαλούν βάρος. Κουβαλούν μια Νάουσα που δεν υπάρχει πια — ή που υπάρχει μόνο μέσα σε όσους τη θυμούνται.

«Η γυναίκα δεν χρειάζεται μια ειδική μέρα», λέει. «Η γυναίκα γιορτάζει κάθε μέρα» (σημ. η συνέντευξη πραγματοποιήθηκε στις 8/3/25, Παγκόσμια ημέρα της Γυναίκας). Στην Πάρο, και ιδιαίτερα στη Νάουσα, η γυναίκα ήταν πάντα ο άξονας. Όταν οι άντρες έλειπαν στα ταξίδια, εκείνη κρατούσε το σπίτι όρθιο. Ήταν μάνα και πατέρας μαζί. Κρατούσε τα παιδιά, το νοικοκυριό, το πορτοφόλι, το καλό όνομα της οικογένειας. Ήξερε πότε να μαζεύει και πότε να ανοίγει. Όταν ο πατέρας γύριζε, στο σπίτι γινόταν γιορτή. Όταν έλειπε, όλα γίνονταν πιο σφιχτά, όχι από έλλειψη, αλλά από πρόνοια.

Η Νάουσα των παιδικών της χρόνων δεν γνώριζε από αφθονία. Ήξερε από φτώχεια. Από στέρηση που δεν λεγόταν δυνατά, αλλά φαινόταν. Δεν πήγαιναν όλα τα παιδιά σχολείο. Όχι επειδή δεν ήθελαν, αλλά επειδή δεν μπορούσαν. Το εισιτήριο για την Παροικιά κόστιζε οκτώ δραχμές. Όποιος είχε, έπαιρνε δέκα και με τις δύο αγόραζε ένα κουλούρι. Πολλά παιδιά δεν είχαν ούτε αυτές τις δύο δραχμές. Έφερναν τα χρήματά τους τσίμα τσίμα. Χρόνια μετά, συμμαθητές της τής είπαν: «Σε βλέπαμε που έτρωγες το κουλούρι και ζηλεύαμε».

Τα κορίτσια, ακόμη περισσότερο, δεν σπούδαζαν. Δεν τα άφηναν να φύγουν. Εδώ, έλεγαν, έχουμε περιουσία. Θα σου κάνουμε προίκα. Δεν χρειάζεται σχολείο. Έτσι μεγάλωσαν γενιές γυναικών με δύναμη, αλλά χωρίς επιλογές. Με ευθύνη, αλλά χωρίς δρόμους ανοιχτούς.

Οι συναλλαγές συχνά δεν γίνονταν με χρήμα. Το χρήμα σπάνιζε. Η οικογένειά της ήταν έμποροι. Ο πατέρας της μετέφερε ό,τι παρήγαγε το νησί — κριθάρι, πατάτες, κρασί — και έφερνε πίσω ό,τι έλειπε. Λάδι από τη Μυτιλήνη, πράγματα αναγκαία. Οι περισσότεροι δεν είχαν να πληρώσουν. Πλήρωναν με αυγά, με τυρί, με ό,τι παρήγαγε κάθε οικογένεια. Έφερναν αυτό που στερούνταν για να ξεχρεώσουν.

Κι όμως, μέσα σε αυτή τη φτώχεια υπήρχε κοινότητα. Υπήρχε ρυθμός. Υπήρχε αξιοπρέπεια. Τα σπίτια μέσα στο χωριό ακουμπούσαν το ένα στο

Ζαννέτα Σωμαρίπα | Νάουσα, Πάρος, 2025

φωτογραφία: *Νίκος Ευστρατίου*

άλλο, καθώς και οι άνθρωποι που τα κατοικούσαν. Στα βάσανα και στις χαρές.

Θυμάται τα παιδιά να τραβούν τράτα στον Άη Γιάννη, στο Μοναστήρι. Όχι για παιχνίδι, αλλά για να φάνε οι οικογένειες. Κάθε παιδί με μια ρουκάνα στο χέρι. Το τρατοπούλι άδειαζε μέσα στην κουζίνα του σπιτιού της, πάνω στο τσιμεντοκονίαμα, και ο καθένας έπαιρνε το ψάρι που είχε παραγγείλει. Έξω από κάθε κατώφλι, το φουγουδάκι, μια μικρή πήλινη ψησταριά. Το ψάρι από τη θάλασσα στη φωτιά.

Σήμερα, λέει, η Νάουσα δεν μοιάζει με την τότε Νάουσα. Στην αρχή του τουρισμού, ο κόσμος νοίκιαζε ένα δωμάτιο για να επιβιώσει και κοιμόταν στην αυλή του ή στην ταράτσα. Τώρα νοικιάζει ολόκληρα σπίτια για περισσότερα χρήματα. «Τότε ήταν ανάγκη. Τώρα είναι απληστία».

Η γειτονιά χάθηκε. Ήρθαν άλλα χρόνια. Άλλα λεφτά. Άλλες λέξεις. Ήρθε το private.

Στα μέσα της δεκαετίας του '60, έφτασε στην Πάρο ο δήμαρχος του Άμστερνταμ με τη γυναίκα του. Αγάπησαν τον τόπο, τη θάλασσα, το Μοναστήρι. Το Μοναστήρι τότε ήταν μισογκρεμισμένο, καταφύγιο ζώων. Ζήτησαν άδεια να το φτιάξουν. Το συντήρησαν, το ανέστησαν, πρόσθεσαν χώρους. Η γυναίκα του δημάρχου μετά τον θάνατό του, ανέλαβε να ολοκληρώσει το έργο. Κάπως έτσι το Μοναστήρι έφτασε στα χέρια της Γκιζέλα Ντάλι. Βαφτίστηκε ορθόδοξη, έκανε κουμπαριές, έθρεψε οικογένειες. Έσωσε Εβραίους στην Κατοχή — χρόνια μετά αποδείχθηκε πως ήταν από τις πρώτες παρτιζάνες της Ευρώπης.

Κι όμως, μια λέξη άλλαξε τα πάντα. Private.

Οι Ναουσαίοι δεν ήξεραν τι σήμαινε. Το έμαθαν όταν άρχισαν να τους βγάζουν από τον τόπο τους. Όταν τους έλεγαν ότι η θάλασσα, το Μοναστήρι, ο χώρος όπου μεγάλωσαν, δεν τους ανήκε πια. «Εγώ δεν φεύγω», θυμάται να λέει η κυρία Ζαννέτα. «Είμαι η κόρη του Καπτα-Λινάρδου». Η Γκιζέλα δεν εμφανιζόταν ποτέ. Το private ερχόταν από τα στόματα άλλων.

Τα παράπονα πήγαιναν στην κοινότητα. Ο ένας μετά τον άλλον. Το ίδιο αποτέλεσμα. Μέχρι που, σε ένα πανηγύρι του Άη Γιάννη, οι άνθρωποι δεν έφυγαν. Έκαναν κατάληψη. Ήταν το 1982. Τηλέφωνα, διαμαρτυρίες, υπουργείο Πολιτισμού. Η Μελίνα Μερκούρη, τότε υπουργός Πολιτισμού, δεν έδωσε σημασία. Ήξερε ποια ήταν η Γκιζέλα.

Για τους Ναουσαίους, όμως, το ζήτημα δεν ήταν ποια ήταν η Γκιζέλα. Ήταν ότι κάποιος τους είπε private. Κι αυτό δεν το σήκωσαν. «Έξω από την ΕΟΚ, έξω από το ΝΑΤΟ, έξω κι η Γκιζέλα από το Μοναστήρι», λέει με ένα πείσμα που δεν

έχει σβήσει. Σήμερα το Μοναστήρι διαλύεται. Ο καιρός το δέρνει. Κανείς δεν ενδιαφέρεται πραγματικά. Η ίδια βρίσκει χορηγούς. Ό,τι μπορούν το κάνουν μόνοι τους. Όπως τότε.

Από όλες τις παιδικές της αναμνήσεις, μία επιστρέφει ξανά και ξανά. Το καντήλι του Αγίου Νικολάου. Τη νύχτα, η μάνα τους σήκωνε εκείνη και τις αδερφές της ανά δύο ώρες για να δουν αν καίει ακόμη. Το φως εκείνο ήταν ο φάρος για να μπουν τα ναουσαίικα καϊκια στο λιμάνι. Αν έσβηγε, δεν θα έμπαινε κανείς μέσα. Όταν περίμεναν τον πατέρα τους με το καϊκι του, δεν κοιμόντουσαν καθόλου. Το καντήλι έπρεπε να μένει αναμμένο.

Ίσως αυτό είναι τελικά η μνήμη: ένα καντήλι που κρατάς τη φλόγα του ζωντανή, για να μπορέσει κάποιος να επιστρέψει. Για να μη χαθεί τελείως ο δρόμος.

Το Κύμα

του Γιάννη Γεωργίου

Κάποτε η Στεριά και η Θάλασσα συμβίωναν αρμονικά. Κάπου μέσα στο βαθύ χρόνο συγκρούστηκαν. Η μία διεκδικούσε την επικράτεια της άλλης. Δημιούργησαν όπλα για να επιτίθεται η μία στην άλλη. Η μεν Στεριά εφηύρε τους ανέμους και η δε Θάλασσα απαντούσε με τα κύματα.

Κάποια στιγμή δεν έφταναν οι άνεμοι και τα κύματα. Έπρεπε να στηθούν θεοί πίσω από αυτά τα όπλα, που θα τα νομιμοποιούσαν. Η Στεριά έφτιαξε, έτσι, τον Αίολο και η Θάλασσα τον Ποσειδώνα. Τους ένωνε η θεϊκή ιδιότητα, αλλά, κατά τα άλλα, το μίσος ήταν άσβεστο μεταξύ τους.

Κι ο πόλεμος εξισορροπήθηκε. Δεν υπήρχαν νικητές και ηττημένοι. Παρέμενε αυτή η μάχη μια μάχη «χαρακωμάτων».

Μα κάποια στιγμή η Θάλασσα δυνάμωσε. Ήθελε να αναπτυχθεί, καταστρέφοντας την ειρήνη, που ήταν μια ισορροπία, και να καταλάβει κι άλλα μέρη της Στεριάς. Τα κύματά της από απαλά και λεία, έστω φουρτούνιασμένα και άγρια, έμοιαζαν πια με «Το Μεγάλο Κύμα έξω από την Καναγκάουα»: το γνωστό χαρακτηριστικό του Ιάπωνα Χοκουσάι. Ήταν κύματα σαν νύχια αρπακτικά.

Η Θάλασσα τα ήθελε όλα πια. Ήθελε να καταλάβει, να αναπτυχθεί, να επεκταθεί. Να την παρασύρει μια ανεξέλεγκτη δύναμη σε μια ανεξάντλητη κατάκτηση. Κατόρθωσε να ανεβάσει τη στάθμη της, να πνίξει στα έγκατα του νερού νησιά, κομμάτια από Στεριά όσο μπορούσε.

Η Θάλασσα μιμήθηκε τη Στεριά. Δημιούργησε θαλάσσια τέρατα και κήτη, που ήταν οι φύλακες του θησαυρού της και της δύναμής της. Τα έχουν πει με λόγια μυθιστορήματα, από το Μόμπι Ντικ, μέχρι τον Τζεπέτο από τον Πινόκιο. Τα έχουν πει και παλιότεροι με τη Χάρυβδη. Τα έχουν πει μέχρι και χολιγουντιανές ταινίες με τα σαγόνια του καρχαρία.

Η Θάλασσα μαίνεται εδώ και χρόνια. Δεν τα έχει παρατήσει. Έχει στήσει και σταθμούς-φυλάκια μέσα στη Στεριά, όπως είναι οι λίμνες και τα ποτάμια. Και εκεί έχει τοποτηρητές τέρατα, όπως στη Λίμνη του Λοχ Νες στη Σκωτία.

Λένε πως μέσα στη Θάλασσα έχει ενταφιαστεί η Ατλαντίδα. Και δεν είναι μόνον η Ατλαντίδα. Είναι και παλαιολιθικοί πρόχειροι οικισμοί και παλιότερες στεριές. Η Θάλασσα έχει καταπιεί πολλά καράβια -οχήματα της Στεριάς που έκαναν περιπολίες στη Θάλασσα, με πιο σημαντικό επίτευγμά της την κατάποση του Τιτανικού.

Η Θάλασσα δεν είναι κακή. Αλλά έχει αποκτήσει αλαζονεία. Νόμισε ότι η ανάπτυξη είναι η δυσαρμονία και η υπεροχή. Η Στεριά δεν έχει φερθεί καλύτερα στη Θάλασσα. Τη μολύνει διαρκώς με βαρέα μέταλλα, τοξικά και ραδιενεργά υλικά, ενώ κυνηγά τους φύλακές της, τις φάλαινες, τις φώκιες, τους καρχαρίες, τα δελφίνια και πολλά άλλα είδη.

Τα Ποτάμια προσπαθούν χρόνια να μεσολαβήσουν σε αυτόν τον πόλεμο. Μεταφέρουν το νερό από τη Στεριά στη Θάλασσα. Κάνουν σπονδές για να λήξει η διαμάχη. Αλλά κι εκεί κάνει κόλπα η Στεριά. Ενώ τα Ποτάμια τροφοδοτούν τη Θάλασσα και την ενισχύουν, η Στεριά τα μολύνει με φερτά υλικά, σκουπίδια και πλαστικό. Όσο και αν θέλει η Στεριά να ηρεμήσει η Θάλασσα, δεν παύει τις ύπουλες πρακτικές, τον υπόγειο πόλεμο και την υπονόμευση της Θάλασσας.

Στη χρυσή εποχή βασίλευε η αρμονία και η σωφροσύνη. Κάποια στιγμή η έννοια και ο πόθος για ανάπτυξη -που σημαίνει επέκταση εις βάρος κάποιου άλλου- οι ισορροπίες κλονίστηκαν. Η Θάλασσα κατέλαβε το μεγαλύτερο μέρος της υδρογείου, αλλά, σε ανίερη συμμαχία με τη Στεριά, μπήκαν σε έναν πόλεμο που διεξάγουν και οι δύο και που καταστρέφει και τις δύο. Η Στεριά διαθέτει περισσότερα όπλα καταστροφής και στο έδαφος της περπατά το πιο καταστροφικό από όλα τα τέρατα-τοποτηρητές-φύλακες: ο Άνθρωπος.

Ο Άνθρωπος διαθέτει ιδιαίτερη νοημοσύνη και δεν υπακούει σε θεούς ή συμπαντικές δυνάμεις. Έχει αναπτυχθεί στη Στεριά, αλλά δρα ενσυνείδητα εναντίον και της Στεριάς και της Θάλασσας. Είναι το δημιούργημα που αυτονομήθηκε από τους θεούς και τις συμπαντικές δυνάμεις και συμπεριφέρεται σαν ένα τέρας του Φρανκενστάιν. Ο Άνθρωπος από τα γεννοφάσκια του είχε μέσα του το μικρόβιο της Ανάπτυξης. Κάποιοι φιλόσοφοι, όπως ο Νίτσε, επιδοκίμασαν αυτή τη θέληση για δύναμη, για (κατα)κτητικότητα. Λένε οι επιστήμονες ότι ο Άνθρωπος από τη Θάλασσα εξελίχτηκε σε είδος της Στεριάς. Ίσως έφερε μέσα του την αλαζονεία της Θάλασσας και τη θέληση για ανάπτυξη. Αυτό δεν θα το μάθουμε ποτέ. Ο Άνθρωπος φέρει μέσα του την αλαζονεία και το φθόνο της Θάλασσας και την αποτελεσματικότητα της Στεριάς. Στήνει νέα είδωλα, νέους θεούς, ιδεολογίες, κράτη για να αναπτυχθεί και να επικυριαρχήσει. Θέλει στο τέλος να γίνει ένας τρίτος δυνατός, αλλά έμβιος πόλος. Ανάμεσα στη Θάλασσα και τη Στεριά. Αλλά πιο δυνατός απ' αυτές. Θέλει να κυριαρχήσει, να επιβάλει και να καταστρέψει. Χωρίς να τον νοιάζει ότι χωρίς τη Στεριά και τη Θάλασσα δεν μπορεί να σταθεί μονάχος.

Οι φύλακες-τοποτηρητές έχουν υποταχθεί στον Άνθρωπο και δέχονται την καταστροφική του επιβουλή. Κανένα από τα στεριανά και θαλάσσια τέρατα δεν έχει τη νοημοσύνη του και την επιδεξιότητά του. Ο Άνθρωπος κυριαρχεί πάνω στη Στεριά και τη Θάλασσα. Μερικές φυσικές καταστροφές, λένε κάποιои, ίσως είναι σημάδια θείας τιμωρίας. Αλλά εγώ δεν το πιστεύω αυτό. Γιατί ο άνθρωπος, εκτός από το φονικότερο τέρας, είναι και το πιο ομοιόμορφο. Η σκιά των παθών του και του μένους του σαρώνει τα πάντα, στεριές, θάλασσες και ό, τι βρεθεί στο διάβα του: τις περισσότερες φορές ακόμα και ομοειδείς του, συνάνθρωπούς του. Ποια θεϊκή δύναμη προτιμά τον έναν Άνθρωπο από τον άλλο, τον μεν να τιμωρεί και τον δε να ωφελεί;

Η κατάσταση δεν φαίνεται εύκολα αναστρέψιμη. Πρέπει η Στεριά και η Θάλασσα να του εμψύσουν γαλήνη, να πάψουν τον πόλεμο μεταξύ τους, πρέπει όλες οι συμπαντικές και θεϊκές δυνάμεις να συνεργαστούν. Το Έρεβος, το Χάος, η Τύχη, η Ανάγκη, η Ειμαρμένη, ο Απόλλωνας, ο Διόνυσος, ο Ποσειδώνας, ο Αίολος, ο Χριστός, ο Γιαχβέ, ο Αλλάχ, ο Μπράχμα...

Ο Άνθρωπος πρέπει να ηττηθεί από την ανθρωπιά. Πρέπει να εκπέσει σε αρμονία, ακόμα και αν δεν του αρέσει, ακόμα και αν η επιβουλή και η επιβολή είναι διαρκώς μέσα στα σχέδιά του. Η επανάσταση πρέπει να είναι συμπαντική, θεϊκή και ανθρωπινή...

φωτογραφία: Δημήτρης Χανιώτης

Χαραμάδες

της Ματίνας Αναγνωστοπούλου

πάλι δεν άνοιξαν οι ουρανοί
 μόνο ένα παντζούρι απέναντι
 κάποιος τίναξε ένα τραπεζομάντιλο
 ψίχουλα σκόνη πρωινός ήλιος
 τα πουλιά κατέβηκαν πρώτα
 ύστερα τα παιδιά
 στην πόρτα μια σακούλα πορτοκάλια
 χωρίς σημείωμα μόνο άρωμα
 το ασανσέρ χαλασμένο
 ανεβάσαμε μαζί τα ψώνια τέσσερις ορόφους
 στη στάση χωρίς μιλιάρη
 μπήκαμε κάτω από μία ομπρέλα
 από το ανοιχτό παράθυρο
 ένα γέλιο κύλησε μαλακά
 πάνω στο ξεφτισμένο πεζοδρόμιο
 όπως το νερό μετά τη βροχή
 μια φωνή από μπαλκόνι σε μπαλκόνι
 Τα κατάφερες; Τα κατάφερα.
 μέρα μπήκε μέρα βγήκε
 τίποτε δεν άλλαξε
 η ατμόσφαιρα βαριά τα νέα ασήκωτα
 ο κόσμος αβέβαιος η νύχτα μεγάλη
 μα η πόλη ανασαίνει ακόμη
 από τούτες τις μικρές χαραμάδες
 μαθαίνει από την αρχή να βλέπει

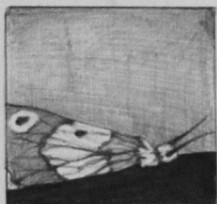
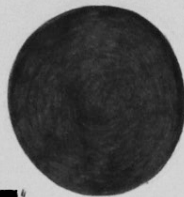

ΥΠΕΡΒΛΑΚΟ

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ - ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2024. Μ.Η.

Σκίζω την ταινία που είδα
(την περασμένη Τρίτη), για την Άννα Γκακ-
την Άννα την ήθερα ζωντανά από μια
σειρήνη του δημοσίου -
και πόσο έμεινα στο κέντρο της.
Όλοι οι "χαρακτήρες" είχαν συσσωρευτεί
στα στρατόπεδα συγκέντρωσης - μετά από
τώρα όλο το μάρτυριο, εξελιγμένοι για
καιρό σε μια απομόνωση.
Πώς μάταια επιπλέον να αντιπαρατίθεται σε
εξελίξεις τους τέσσερις τοίχους;

Και μετά, σκίζω το έργο του Βίκτορ Γκρανς
"Η Αναγέννηση του Ανδριανού για το Υπερβλάκο" -

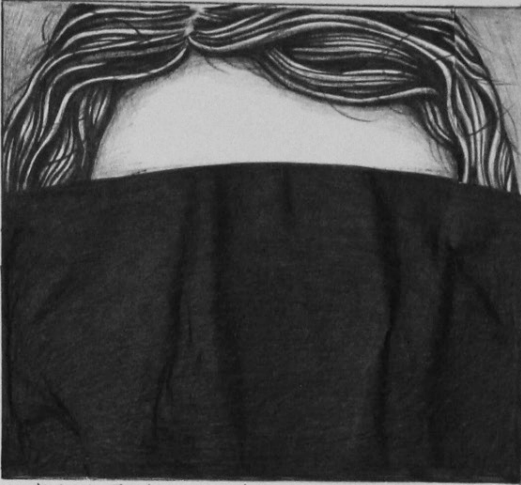
Πότε το είχα διαβάσει; - και
έχω μια τους διαγραφές ανθρώπων
που συνάντησε στο στρατόπεδο
συγκέντρωσης, σε εκείνα τα ίδια που
κατέληξαν η Άννα με τους δίδυμους
της.

Μου έμειναν εντύπωση οι σχέσεις
του για το πώς μπορεί ο άνθρωπος
να βρει νόημα - το μόνο πράγμα
που μας δίνει νόημα στο ανθρώπινο
της υπαρξιακό.

Λοιπόν, εν συντομία (είναι χαρτί
που χαίρει το ζώο) είναι τα (fns):

Ένα = το να είναι (to be)
Δύο = το να είναι (to do)
Τρία = το να υπομένει (to endure)

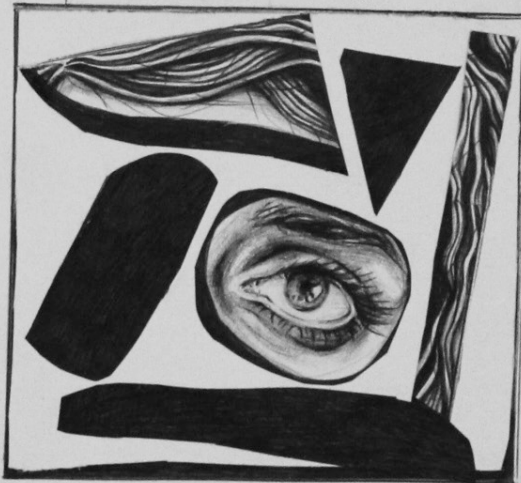
Και στο τέλος, όλοι
όσοι χάθηκαν σε
ευάνη τις πειρασμούς
εμφανισμάτων, είτε
είχαν, είτε δεν είχαν
νόημα - και ακόμη οι
άλλοι, ευάνη
που έμειναν τα χρόνια
της νομιμοποίησης
συμβολής, σε μαρούς
με λογούς και κα-
ριούς συμφόρες, σε
εποχές με βαρυστάση,
χωρίσιους και δούλους,
τότε σε πυραγνίς,
στην εποχή τον
Χριστού, λίγο πιο
πρόσφατα στα
τρένα, στους γόους,
τα αρρώστια, τα
ιδρώματα, τις πτω-
χένους, τις πονηρίες,
τις σιωπές που
δεν αγαπούν, τους

αγγέλους που κοιποιούν με τον σταυρό τους, το κάρνι τους και τους θεούς τους (εκείνοι οι μάγοι).
Τις τρεφείς σιωπές μοναχιάς που ματαντούν αβυστάχες σε πλατίζι ευάνων που έιν
ταπεινών, τις αλάνες που τόσο σιγελώς δίνουν αυτοί με τη δύναμη (στο σπίτι, στο
σχολείο, στο κρατικό νομοσχέδιο), τα σιωπία, τα Ιωά που υποφέρουν από εμάς, τους ανθρώπους, που είναι
πλήτρενα σε μισοβία γιατί έτσι, τα θέσει τα αβυστάχες με τα καλά σήματα γρήνη γι'αυτά που θέτουν με δίν
μπαρούν να πουν - και ποιος θα
τα αμύσει;

Τους αιώνιους πατέρες τους
αδελφούς, για ότι αβυστάχες και
τόσο μαύρο, **ΤΟΣΟ ΚΑΚΟ,**
ΤΟΣΟ ΚΑΚΟ.

Με τα διαστατομήρια (ή περι-
στέρα ρήρια) των λωμένων
ψυχών που ίσως να μην
βρήκαν ποτέ κάποιο νόημα
στην αδιμία στην παραγωγή,
στον εφελύγινο, στην καμία.

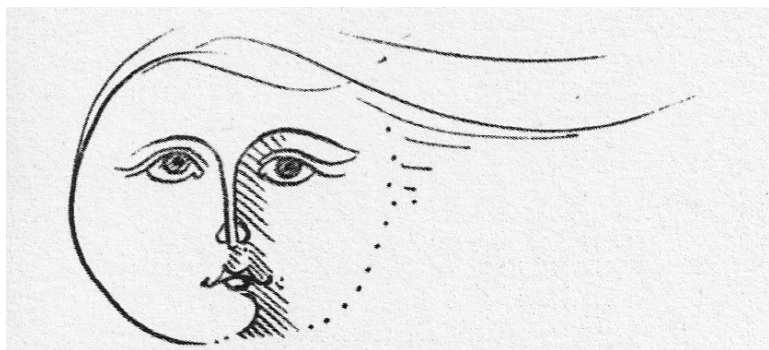

Και τώρα στο δωμάτιο μου, με την λάμπα αναμμένη με τον ηλεκτρισμό,
την οδόν να απωτεί την προσοχή μου, και τα ρολοιές, τα βίπια
από ψυχολόγους, επιταχύνει ίσως να μου φάνη γυμνιστικά τα αυτιά για
το άβριο το μαυτέρω, που μου λένε πως σίγουρα θα 'ρθει - γιατί το

ΑΞΙΖΩ,
γιατί με χητίζω,
γιατί το πρόσημα -

«Ζει ο βασιλιάς Αρχίλοχος;»

της Ματίνας Αναγνωστοπούλου

Η ερώτηση ακούγεται παράξενη αν τη διαβάσει κανείς έξω από τα συμφραζόμενα. Ποιος βασιλιάς; Και πού βρίσκεται το βασίλειό του; Κι όμως, για όσους έχουν περάσει έστω και λίγο από την ιστορία του Πολιτιστικού Συλλόγου «Αρχίλοχος», η φράση αυτή δεν είναι καθόλου αινιγματική. Είναι ένας τρόπος να μιλήσεις για μια παράξενη συνέχεια: για έναν σύλλογο που εδώ και σχεδόν πενήντα χρόνια επιμένει να υπάρχει, να μεταμορφώνεται και να δοκιμάζει πράγματα που συχνά μοιάζουν λίγο μεγαλύτερα από τις δυνάμεις του.

Την ερώτηση αυτή την έγραψε πρόσφατα ένας άνθρωπος που γνωρίζει την ιστορία του συλλόγου από μέσα — από εκείνες τις ιστορίες που δεν βρίσκονται εύκολα σε αρχεία, αλλά επιμένουν να κυκλοφορούν από στόμα σε στόμα. Και την απάντησε ο ίδιος, χωρίς δισταγμό: «Ζει! Ζει! Ζει!»

Κάποια στιγμή, ερασιτέχνες μουσικοί και μαθητές γυμνασίου έγιναν χορωδοί και παρουσίασαν το Άξιον Εστί. Και το παρουσίασαν μπροστά στον ίδιο τον Μίκη Θεοδωράκη. Αργότερα και μπροστά στον Οδυσσέα Ελύτη. Σήμερα η ιστορία αυτή ακούγεται σχεδόν απίθανη — αλλά συνέβη. Κι ίσως αυτό να είναι ένα από τα πιο χαρακτηριστικά στοιχεία της διαδρομής του: ότι συχνά ξεκινούσε από το ελάχιστο και κατέληγε σε κάτι που έμοιαζε, εκ των υστέρων, δυσανάλογα μεγάλο.

Βέβαια, η ζωή ενός συλλόγου δεν αποτελείται μόνο από τέτοιες στιγμές.

Αποτελείται κυρίως από μικρές: από καρέκλες που στήνονται λίγο πριν αρχίσει μια εκδήλωση, από πρόβες που ξεκινούν νωρίς το βράδυ και τελειώνουν όταν κάποιος θυμηθεί ότι αύριο υπάρχει δουλειά, από συνεδριάσεις και συνελεύσεις όπου η συζήτηση για ένα θέμα της ημερήσιας διάταξης καταλήγει, σχεδόν πάντα, σε πέντε καινούργιες ιδέες. Από εκείνη τη γνώριμη αίσθηση ότι κάτι ετοιμάζεται, ακόμη κι όταν δεν είναι απολύτως σαφές τι ακριβώς θα προκύψει. Σε αυτές τις μικρές στιγμές κρύβεται συνήθως η πραγματική ιστορία.

Κι έτσι πέρασαν τα χρόνια. Πέρασαν άνθρωποι, γενιές, εποχές. Από τον Αρχίλοχο πέρασαν προσωπικότητες που άφησαν βαθύ αποτύπωμα στον πολιτισμό του νησιού, αλλά και πολλοί άλλοι —λιγότερο γνωστοί, εξίσου απαραίτητοι— που αφιέρωσαν χρόνο, κόπο και φαντασία. Άλλοι έμειναν για λίγο, άλλοι για περισσότερο, όλοι όμως συνέβαλαν σε αυτή τη σιωπηλή συσσώρευση εμπειρίας που είναι, τελικά, η πραγματική περιουσία ενός συλλόγου.

Πάγκος σε Λαϊκό Παζάρι, 1983

Και μερικές φορές, χωρίς να το καταλάβει κανείς ακριβώς πότε συνέβη, ιδέες που γεννήθηκαν εκεί βρήκαν τον δρόμο τους αλλού. Πρωτοβουλίες που σήμερα έχουν τη δική τους αυτόνομη πορεία στο νησί — στον αθλητισμό, στη μουσική, στη ναυτοσύνη — έχουν κάπου στις ρίζες τους εκείνη την παλιά συνήθεια να μαζεύονται άνθρωποι και να δοκιμάζουν κάτι μαζί. Σαν να άνοιξε κάποτε ένας χώρος και από εκεί να ξεκίνησαν περισσότερα πράγματα απ' όσα μπορούσε κανείς να προβλέψει.

Ίσως τελικά αυτό να είναι το μυστικό του «Αρχίλοχου». Ότι δεν ανήκει σε μία εποχή ούτε σε μία ομάδα ανθρώπων. Κάθε τόσο εμφανίζονται άλλοι που πιάνουν το νήμα από εκεί που το άφησαν οι προηγούμενοι — με τα ίδια περίπου μέσα και την ίδια, κάπως παράλογη, επιμονή να δοκιμάζουν πράγματα που μοιάζουν λίγο μεγαλύτερα από τις δυνατότητές τους. Κι αυτή η επιμονή, που στην αρχή μοιάζει σχεδόν αφελής, είναι τελικά εκείνη που επιτρέπει στην ιστορία να συνεχίζεται.

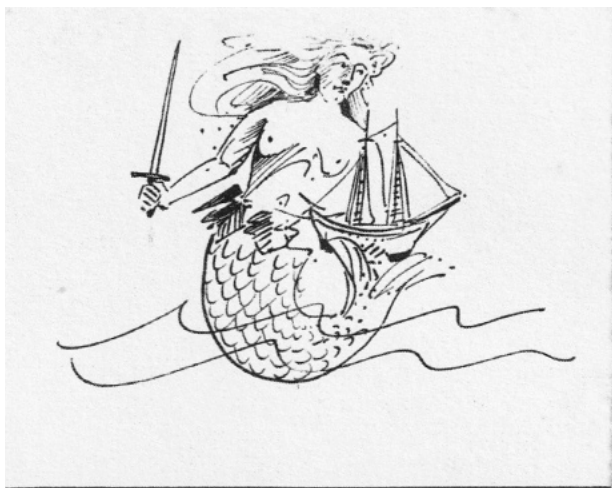
Κι έτσι, πενήντα χρόνια μετά, η ερώτηση μπορεί ακόμη να τεθεί χωρίς ειρωνεία:

Ζει ο βασιλιάς Αρχίλοχος;

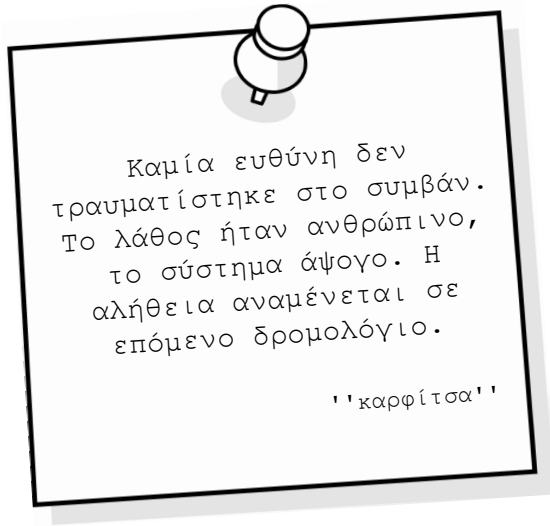
Ζει.

Ζει.

Ζει.

Τα σχέδια είναι του Στέλιου Γκίκα από το πρόγραμμα για την
Παρουσίαση του *Άξιον Εστί*, 1983
40 Χρόνια από το *ΑΞΙΟΝ ΕΣΤΙ*, εκδ. Αρχίλοχος Π.Σ, Πάρος, 2024.

φωτογραφία: Μάντη Λυκερίδου

φωτογραφία: Νίκος Ευστρατίου

Αν θέλετε να μοιραστείτε τη γνώση σας για την Πάρο και τους μικρόκοσμούς της, τα συναισθήματά σας ή την τέχνη σας, στείλτε το υλικό σας (κείμενα, ποιήματα, φωτογραφίες, σκίτσα, κολάζ) στο

info@faros-zine.com

